

**Хмельницький університет управління та права
Львівський національний університет імені Івана Франка
Євразійська асоціація правничих шкіл та правників**

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
ТА ПРАВОВІ ПІДСТАВИ
ВДОСКОНАЛЕННЯ
ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Хмельницький, 21 жовтня 2016 року)*

Хмельницький
2016

УДК 349.2/3
ББК 67.405
С 69

*Рекомендовано до друку вченою радою
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 2 від 27 вересня 2016 року)*

**С 69 Соціально-економічні та правові підстави вдосконалення
трудового законодавства на сучасному етапі** : матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький,
21 жовтня 2016 року). — Хмельницький : Хмельницький
університет управління та права, 2016. — 358 с.

ISBN 978-617-7169-82-5

У збірнику містяться матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-економічні та правові підстави вдосконалення трудового законодавства на сучасному етапі», проведеної 21 жовтня 2016 року в Хмельницькому університеті управління та права.

Призначений для наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, працівників соціальних служб, юрисконсультів, усіх, хто цікавиться проблемами трудового права та права соціального забезпечення.

УДК 349.2/3
ББК 67.405

ISBN 978-617-7169-82-5

© Колектив авторів, 2016
© Хмельницький університет
управління та права, 2016

ОБЧИСЛЕННЯ СТАЖУ ТА ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ДЛЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

КУЧМА Ольга Леонідівна,

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення Київського національного
університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)*

Для обчислення пенсії враховується заробітна плата наукового (науково-педагогічного) працівника за весь період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника, починаючи з 1 липня 2000 р. За бажанням пенсіонера та за умови підтвердження довідки про заробітну плату первинними документами у період до 1 січня 2016 р. або в разі, якщо період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника, починаючи з 1 липня 2000 р., становить менш як 60 календарних місяців, для обчислення пенсії також враховується заробітна плата за основним місцем роботи за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника підряд до 1 липня 2000 р. незалежно від перерв [1].

Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» визначено: науково-педагогічний працівник — вчений, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, відповідно до трудового договору (контракту) в університеті, академії, інституті професійно провадить педагогічну та наукову або науково-педагогічну діяльність та має відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання, підтвержену результатами атестації у випадках, визначених законодавством [1].

Разом з тим, Законом України «Про вищу освіту» визначено: науково-педагогічні працівники — це особи, які за основним місцем роботи у вищих навчальних закладах провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність [2].

Статтею 30 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» передбачено, що до стажу наукової роботи зараховується час роботи на посадах науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, визначених у Законі України «Про вищу освіту».

Дані положення можна тлумачити двояко. З однієї сторони, Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» визначає стаж наукової роботи з посиланням на Закон України «Про вищу

освіту» тільки в частині посад, а не визначення осіб, які належать до науково-педагогічних працівників, і враховуючи те, що Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» містить власне визначення науково-педагогічного працівника, відсутні підстави використовувати визначення іншого нормативно-правового акту такої ж юридичної сили.

З іншої сторони, відповідно до ч. 3 ст. 57 Закону України «Про вищу освіту» наукові та науково-педагогічні працівники вищого навчального закладу мають право на пенсійне забезпечення відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», що можна тлумачити, як те, що хто належить до наукових та науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу визначено Законом України «Про вищу освіту» (тобто, тільки ті, хто за основним місцем роботи займається науковою та науково-педагогічною діяльністю мають право на пенсійне забезпечення відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»).

26.11.2015 р. прийнятий Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», у преамбулі якого зазначено, що цей Закон визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку у сфері наукової і науково-технічної діяльності, створює умови для провадження наукової і науково-технічної діяльності, задоволення потреб суспільства і держави у технологічному розвитку шляхом взаємодії освіти, науки, бізнесу та влади.

Закон України «Про вищу освіту» прийнятий 01.07.2014 р., у преамбулі якого зазначено, що цей Закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з вищими навчальними закладами на принципах автономії вищих навчальних закладів, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

Таким чином, приходимо до висновку, що законом, який визначає умови належності особи до наукового чи науково-педагогічного працівника саме вищого навчального закладу є Закон України «Про вищу освіту».

Відповідно, стаж науково-педагогічної роботи обчислюється тільки за основним місцем роботи і, відповідно, заробітна плата для призначення пенсії наукового працівника обчислюється тільки за основним місцем роботи.

Науково-педагогічна діяльність — педагогічна діяльність в університетах, академіях, інститутах та закладах післядипломної освіти, що пов'язана з науковою та (або) науково-технічною діяльністю [1]. Законодавець не розмежовує науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи та за сумісництвом.

Характер виконуваної науково-педагогічної роботи за основним місцем роботи і за сумісництвом тотожний. Але якщо працівник за основним місцем роботи працює на науково-педагогічній посаді, що буде враховано до спеціального стажу для призначення пенсії науково-педагогічного працівника, то враховувати заробітну плату тільки за частину науково-педагогічної роботи в певному періоді (тільки за основним місцем роботи) не логічно.

Якщо науково-педагогічний працівник виконуватиме збільшений обсяг робіт з отриманням більшої винагороди за одним трудовим договором (суміщення), то розмір всієї винагороди буде врахований в обчислення пенсії, а якщо той самий обсяг робіт буде виконано науково-педагогічним працівником за двома трудовими договорами (сумісництво), то винагорода буде врахована тільки за одним договором.

Єдиний внесок нараховується на суму нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України «Про оплату праці», та суму винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами. Єдиний внесок встановлюється у розмірі 22 відсотки до бази нарахування єдиного внеску [3].

Для визначення складових бази нарахування єдиного внеску не важливо, чи за основним місцем роботи працює особа чи за сумісництвом. Тому у науково-педагогічного працівника, який здійснює викладацьку діяльність у декількох вищих навчальних закладах здійснюють нарахування єдиного внеску на усі заробітні плати.

Враховуючи вищезазначене, пропонуємо внести наступну зміну до чинного законодавства.

У Законі України «Про наукову та науково-технічну діяльність» перше речення ч. 3 ст. 37 доповнити наступним словосполученням «з врахуванням всіх доходів, отриманих за роботу на наукових (науково-педагогічних) посадах за період, коли за основним місцем роботи особа працювала на науковій (науково-педагогічній) посаді.»; в другому реченні ч. 3 ст. 37 словосполучення «за основним місцем роботи» виключити.

Список використаних джерел

1. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848–VIII / Законодавство України. Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556–VII / Законодавство України. Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464–VI / Законодавство України. Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОСТУПКУ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЗА НОВИМ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ»

ЛУЦЕНКО Олена Євгенівна,

*кандидат юридичних наук, асистент кафедри трудового права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(м. Харків, Україна)*

Невід'ємною складовою стратегічних перетворень, започаткованих в Україні, є наближення державної служби до європейських принципів, які висуваються до країн-кандидатів на вступ до ЄС, а також принципів «належного врядування», які закріплені рішеннями Ради Європи. У затвердженій Кабінетом Міністрів України Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року [1], визначено, що сучасний стан розвитку державної служби вимагає нормативно-правового удосконалення та актуалізації положень законодавства щодо: запобігання проявам корупції серед державних службовців; чіткого і прозорого механізму відповідальності державних службовців за порушення вимог законодавства, невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків та ін.

Для реалізації намічених напрямів реформування державної служби України першочерговим завданням було поставлено розробку

Наукове видання

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ
ПІДСТАВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТРУДОВОГО
ЗАКОНОДАВСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

*Матеріали міжнародної науково-практичної конференції
(м. Хмельницький, 21 жовтня 2016 року)*

Відповідальна за випуск *Н. І. Чудик-Білоусова*

Підписано до друку 12.10.2016 р. Формат 60×90^{1/16}
Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 20,8
Тираж 130 прим. Зам. № 178

Хмельницький університет управління та права
вул. Героїв Майдану, буд. 8, м. Хмельницький, 29000
тел./факс: (0382) 71-75-91, 71-80-96
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
Серія ДК № 2105 від 21.02.2005 р.